

Dreptul

9 771857 318501

ISSN 1857-3185

VINERI

30 noiembrie

2012

Anul XI

nr. 45 (448)

8 pagini – 3,40 lei

Săptămînal juridic

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Discuții moldo-americanе privind integritatea profesională a angajaților CNA
pag. 3

Femeile și bărbații polițiști, pe picior de egalitate
pag. 4

Armata Națională – structura statală care inspiră cea mai multă încredere populației
pag. 5

„Republica Moldova este unicul stat care se apropie foarte rapid de Uniunea Europeană”

Vlad Plahotniuc, prim-vicepreședintele Parlamentului Republicii Moldova, a avut la Varșovia o întrevedere cu liderii structurilor partenerie din Parlamentul Poloniei, implicați în colaborarea cu țara noastră pe plan legislativ: Andrzej Halicki, copreședinte al Adunării Parlamentare moldo-poloneze, Adam Lipiński,

do-poloneze, care va avea loc la Chișinău, în martie 2013, a declarat Vlad Plahotniuc. Menționăm că Adunarea Parlamentară moldo-poloneză este un organ consultativ comun, constituit în iulie 2011, cu scopul de a elabora puncte de vedere comune cu privire la teme de interes bilateral.

Deputatul Igor Corman, copreședinte al Adunării Parlamentare moldo-polone din partea R. Moldova, a prezentat în cadrul întrevederii din Varșovia, prioritățile Moldovei în perspectiva aderării la Uniunea Europeană. „Obiectivul nostru este ferm: Moldova își dorește semnarea Acordului de Asociere, a

Acordului de Comerț Liber și Comprehensiv, liberalizarea regimului de vize”, a declarat Igor Corman, citat de Serviciul de presă al Parlamentului.

Totodată, Vlad Plahotniuc, prim-vicepreședintele Parlamentului Republicii Moldova, a efectuat o vizită și la Tribunalul Constituțional din Polonia, răspunzând astfel invitației lansate de președintele acestei instituții, Andrzej Rzeplinski, în cadrul unei întrevederi avute săptămîna trecută, la Chișinău.

Anul acesta s-au împlinit 20 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice moldo-poloneze, iar colaborarea bilaterală dintre cele două state este considerată a fi pozitivă. Un moment semnifica-

tiv în ceea ce privește consolidarea parteneriatului dintre Moldova și Polonia va avea loc la 3 decembrie, cînd țara noastră va fi vizitată de

președintele Republicii Polonia, Bronislaw Komorowski, se mai spune în comunicat.

președinte al Grupului de prietenie cu Moldova, din Parlamentul polon, și Jerzy Polaczek, vicepreședinte al aceluiași grup, se arată într-un comunicat de presă al Legislativului.

Relațiile bilaterale dintre cele două state se vor consolida în următoarea perioadă, cu prilejul reuniunii Adunării Parlamentare mol-

„Moldova este unicul stat care se apropie foarte rapid de Uniunea Europeană”, a precizat Andrzej Halicki, copreședinte al Adunării Parlamentare din partea Poloniei și inițiator al declarației Adunării Parlamentare a Consiliului Europei (APCE) din iulie a.c. privind progresele reformei din Moldova.

Restricții de circulație în Capitală în legătură cu vizita lui Barroso

Restricții de circulație în Capitală în legătură cu vizita președintelui Comisiei Europene, Jose Manuel Barroso, la Chișinău, programată pentru zilele de 29-30 noiembrie. Despre aceasta a anunțat ministrul Afacerilor Interne, Dorin Recean, în cadrul unei conferințe de presă.

Astfel, între străzile N. Iorga - București - M. Cebotari - 31 August 1989 este instituit un perimetru închis, supus unui regim special de control și acces. În perimetrul dat, accesul se efectuează în baza legitimării cu ecusonul de identificare și invitațiilor, iar locatarii sectorului – în baza listelor coordonate și a buletinelor de identitate.

Totodată, ministrul i-a îndemnat pe cetățeni să evite viziteri călătoriile spre Capitală, iar cei care locuiesc în Chiși-

nău să opteze pentru transportul public, în locul celui privat. „Rugăm locuitorii țării care își programează, pentru vineri, vizite la Chișinău, să le reprogremeze pentru o altă zi, iar locuitorii din Chișinău să opteze pentru transportul public în locul celui privat”, a spus ministrul Recean.

De asemenea, potrivit oficialului, există și restricții de parcare. În acest sens, șoferii sînt rugați să nu parcheze automobilele pe arterele principale din sectoarele Centru și Botanica – pe Ștefan cel Mare, A. Pușkin, V. Alecsandri, Ismail, Dacia și București.

Menționăm că aceasta este prima vizită a oficialului european în Republica Moldova.

Negocierile pe marginea acordului de Asociere dintre Moldova și UE, finalizate la anul

Negocierile pe marginea Acordului de Asociere dintre Moldova și Uniunea Europeană vor fi finalizate în vara anului viitor. Anunțul a fost făcut de viceministrul de Externe Natalia Gherman. Astfel, în toamna anului 2013, documentul urmează să fie semnat.

Săptămîna trecută, la Bruxelles, a avut loc o nouă rundă de negocieri pe marginea viitorului Acord de Asociere dintre Moldova și Uniunea Europeană. În scurt timp, părțile vor demara discuțiile ce țin de agenda de asociere, care va stabili instrumentele, mecanismele și resursele pe care Bruxelles-ul le va pune la dispoziția Chișinăului pentru a implementa angajamente stipulate în partea politică a documentului. Astfel, cu pași siguri, negocierile se apropie de final.

Nu se știe, însă, dacă în preambulul documentului va fi stipulată și perspectiva de aderare a țării noastre la Uniunea Europeană.

Pentru anul viitor, Uniunea Europeană pregătește o asistență financiară de 100 de milioane de euro pentru țara noastră.

Amintim că negocierile pe marginea Acordului de Asociere dintre Moldova și Uniunea Europeană au demarat în ianuarie 2010. Potrivit oficialilor, documentul se va axa pe trei componente de bază: cea cu privire la soluționarea conflictului transnistrean, liberalizarea regimului de vize și crearea unei zone de liber schimb între UE și Republica Moldova.

Începe ziua cu DREPTUL!

◆ Flash

| UE acordă Republicii Moldova încă 100 de milioane de euro

Uniunea Europeană ne mai dă 100 de milioane de euro. Bani sînt prevăzuți pentru implementarea reformelor necesare semnării Acordului de Asociere și a Acordului de Comerț Liber cu UE, care urmează să fie semnate în cadrul Summitului Parteneriatului Estic.

Anunțul a fost făcut într-un comunicat de presă emis de Ministerul Afacerilor Externe.

Anul acesta, Republica Moldova a primit de la UE asistență financiară de 122 de milioane de euro. Suma a fost ajustată, în luna septembrie, cu 22 de milioane față de cele 100 de milioane de euro prevăzute inițial drept sprijin în cadrul Parteneriatului Estic.

Programul a fost conceput în 2009, la Praga, și are drept scop accelerarea asocierii și integrării economice în Uniunea Europeană, prin susținerea reformelor politice și economice.

| Moldovenii care muncesc în Rusia, obligați să-și procure singuri asigurarea medicală

Cetățenii moldoveni care muncesc în Federația Rusă vor fi nevoiți să-și procure singuri asigurarea medicală, conform noilor prevederi ale Codului muncii din Federația Rusă, care anulează obligativitatea angajatorilor de a le oferi polița medicală muncitorilor migranți.

Nu există date exacte privind numărul de cetățeni moldoveni care muncesc în Federația Rusă, dar se presupune că acesta variază între 200 și 400 de mii.

| Sînt propuse ajustări noi la modalitatea de plată a concediilor medicale

Indemnizația pentru perioada în care salariatul se află în concediu medical ar putea fi plătită nu doar la serviciul de bază, ci și la locul de muncă unde persoana este angajată prin cumul. O inițiativă legislativă în acest sens a fost propusă de către un grup de deputați.

„În prezent, persoanelor angajate prin cumul pentru perioada de incapacitate temporară de muncă li se plătește indemnizația doar din salariul la locul de muncă, nu și prin cumul. Asta chiar dacă din veniturile obținute la locul de muncă prin cumul se calculează contribuții care sînt transferate în fondul social”, a declarat președintele Comisiei protecție socială, sănătate și familie a Parlamentului, Vladimir Hotineanu, unul dintre autorii proiectului.

Vladimir Hotineanu a subliniat că autorii proiectului sînt reprezentanții Partidului Democrat, Partidului Liberal Democrat, Partidului Liberal, dar și deputați independenți. Parlamentarul a precizat că acest proiect a obținut avize pozitive din partea mai multor comisii și urmează a fi avizat de Guvern și aprobat în Legislativ.

| Moldova, lider în topul celor mai negative emoții în rîndul populației

Moldova se află printre statele cu cele mai multe emoții negative. Astfel arată datele unui studiu realizat de Institutul Gallup, care a analizat peste 150 de state. Potrivit studiului, emoțiile negative sînt cele mai răspîndite în statele din Orientul Mijlociu și în Africa de Nord. În fruntea clasamentului se află Irakul, teritoriile palestiniene și Bahrainul. Moldova, care ocupă poziția 58 în top, este depășită de România, Ungaria, SUA, Italia și Franța. Mai puține emoții negative decît moldovenii au și cetățenii din Rusia, Germania și Ucraina. Emoțiile negative includ furia, stresul, tristețea, durerea fizică și îngrijorarea, iar emoțiile pozitive sînt starea de relaxare, sentimentul de respect, bucuria și buna dispoziție.

| Comisia de la Veneția va examina la anul solicitările ce țin de interzicerea simbolurilor comuniste și imunitatea judecătorilor moldoveni

Comisia de la Veneția a acceptat examinarea solicitărilor Curții Constituționale din Moldova privind interzicerea simbolurilor comuniste și imunitatea judecătorilor. Demersurile au fost înaintate de președintele Curții Constituționale, Alexandru Tănase, deoarece avizele acestei instituții nu au fost solicitate prealabil adoptării proiectelor de legi.

Potrivit notificării Comisiei de la Veneția, cele două opinii urmează a fi adoptate în cadrul celei de-a 94-a Sesiuni plenare a Comisiei, care este preconizată pentru martie 2013.

Curtea Constituțională a fost sesizată de către Curtea Supremă de Justiție pentru controlul constituționalității unor prevederi legale, care vizează limitarea imunității judecătorilor în cazul infracțiunilor de corupere pasivă și trafic de influență.

Totodată, la 18 septembrie, Curtea Constituțională a fost sesizată de un grup de deputați comuniști pentru controlul constituționalității unor prevederi legale care interzic utilizarea de către partidele politice a secerei și ciocanului, precum și promovarea ideologiilor totalitare.

Amintim că utilizarea simbolurilor comuniste în scopuri politice a fost interzisă prin lege, de pe 1 octombrie.

Președintele Nicolae Timofti lansează reforma CSS

Consiliul Suprem de Securitate, prezidat de președintele Nicolae Timofti, a examinat modul în care este aplicată Strategia securității naționale a Republicii Moldova. Astfel, a fost aprobată concepția de reformare a Consiliului Suprem de Securitate, de care se va ocupa un grup de lucru specializat. Șeful statului moldovean a spus, în cadrul ședinței, că s-a decis ca acestui organism să-i fie atribuite noi competențe, pentru o monitorizare mai bună a instituțiilor de stat din domeniul securității naționale și o delimitare mai clară a responsabilităților acestora.

Consiliul Suprem de Securitate convocat, recent, de președintele Nicolae Timofti, a decis să creeze un grup de lucru special care să propună, la finalul unei analize, un model de împărțire, între diferite instituții, a competențelor legate de asigurarea securității statului, precum și de reformarea Consiliului Suprem de Securitate. De ce ar fi nevoie de o astfel de analiză abia acum, la un an și jumătate de la aprobarea unei strategii noi de securitate a statului? Pentru că ar exista o incertitudine legată de cine și ce are de făcut pentru punerea în practică a acestei strategii, crede șeful statului. Dar iată o explicație mai detaliată formulată de șeful Serviciului Consiliului Suprem de Securitate din cadrul președinției, Andrei Onofrei: „Strategia pre-

vede că, Consiliul Suprem de Securitate este organul care va asigura implementarea măsurilor din ea. Printr-o indicație a premierului, însă, Ministerul Apărării a fost desemnat ca structură care va acuma informația de la instituții despre implementarea acestei strategii. Însuși ministerul crede că nu poate fi și raportor, și moderator în același timp. Ei iată că strategia nu clarifică aceste lucruri”.

Referitor la cum se explică lipsa de viziune sugerată de președinte asupra modului în care autoritățile ar trebui să asigure securitatea statului, expertul militar Viorel Cibotaru a spus: „Pentru că indiferent de legitimitatea constituțională și legislativă, foștii președinți ai Republicii Moldova au învățat cum au vrut prerogativele președintelui și ale altor instituții în acest domeniu. Iar în cei doi ani de interimat, s-au erodat modelele. Și iată că acum se propun anumite amendamente cum trebuie să funcționeze aceste lucruri și cum trebuie să fie implementată strategia. Inclusiv se discută redarea unei funcții deliberative Consiliului, ca

acest consiliu să nu emită doar decizii de recomandare, ci și normative legale. Aici discuțiile continuă încă”.

În viziunea expertului în probleme de securitate de la IPP Iurie Pîntea, autoritățile nu s-au grăbit pînă acum să-și stabilească clar prerogativele în acest domeniu și iată de ce: „În domeniul de securitate nu prea ai cum să cîștigi voturi de la alegători. Deci, nu ai cum să promiți acum o eficiență mai bună a SIS-ului, ca să urmeze un flux de voturi care să vină la partidul tău. De asta subiectele de securitate nu prea sînt în programele partidelor. În securitate, deciziile sînt grele, iar efectele mai tîrzii și invizibile. Așa că un lider de partid, fiind președinte interimar, se

va gîndi mereu cum se va interpreta o decizie sau alta. Deci, acum, cînd avem mai multe partide la guvernare, nimeni nu-și va asuma astfel de riscuri. Iar ceea ce avem este că un președinte apolitic își asumă această agendă, ceea ce e bine, chiar dacă e întîrziat”.

Elaborarea unei noi strategii de securitate le-a luat autorităților de la Chișinău aproape trei ani, iar un plan de acțiune pentru punerea în practică a acesteia nu a fost elaborat nici pînă în prezent, la un an și jumătate de la adoptarea documentului.

Poliția Rutieră va monitoriza non-stop cele mai periculoase porțiuni de drum din țară

Este 50 de echipaje ale Poliției Rutiere au fost scoase pe drumurile din țară, pentru a opri și amenda șoferii iresponsabili. În perioada 20 noiembrie - 3 decembrie, se desfășoară operațiunea „Viteză”. Șeful Poliției Rutiere, Serghei Diaconu, a anunțat mobilizarea generală a tuturor agenților rutieri, pentru a diminua riscul producerii accidentelor cauzate de încălcarea regimului de viteză.

În cadrul ședinței de lucru cu șefii subdiviziunilor, Serghei Diaconu s-a arătat nedumerit de șoferii care „pe ceață și ghețuș, avînd în automobil întreaga familie, gonesc pe drumurile din Moldova, provoacă accidente în care îșiucid întreaga familie și iau viețile participanților la trafic care respectă regulamentul rutier”.

„Noi nu putem pune cîte un po-

lișt lângă fiecare șofer, dar vom patrula intens cele mai periculoase porțiuni de drum și intersecții”, le-a spus subalternilor Diaconu.

La mobilizarea generală vor fi implicați pentru prima dată și 139 de studenți ai cursului special pentru poliția de patrulare a Academiei de Poliție. Astfel, un efectiv total de 349 de polițiști vor asigura prin rotație prezența non-stop a echipajelor de poliție pe cele mai periculoase porțiuni de drum.

Polițiștii implicați în acțiune vor distribui șoferilor care încălcă regimul de viteză pliante informaționale cu privire la numărul persoanelor rănite și decedate pe drumurile din Moldova din cauza nerespectării regimului de viteză și a regulilor circulației rutiere. Doar în luna noiembrie curent, 47 de oameni au decedat în urma accidentelor rutiere grave.

Prevederile legii privind cadourile primite de funcționarii publici nu sînt puse în aplicare

Funcționarii de la Președinție și de la Parlament nu au încă un registru pentru înscriserea cadourilor primite, așa cum este stipulat în modificările intrate în vigoare în luna mai, în Legea privind conflictul de interese și Codul de conduită al funcționarului public.

Consilierul pe comunicare al președintelui Nicolae Timofti, Vlad Țurcanu, a declarat că nu a fost necesară instituirea unui astfel de registru, fiindcă de la intrarea în vigoare a modificărilor, președintele Timofti nu a primit niciun cadou care ar fi trebuit declarat.

Cu toate că în trei luni de la data publicării acestor modificări în Monitorul Oficial, Guvernul trebuia să elaboreze și să aprobe actele normative privind implementarea, acest demers nu a mai avut loc. Potrivit sursei citate, acum există un proiect al Regulamentului cu privire la evaluarea, evidența, păstrarea, utilizarea și răsculpărarea cadourilor, elaborat de Ministerul Justiției.

Conform acestui proiect, funcționarii publici își pot păstra cadourile simbolice, cele oferite din politețe sau cadourile protocolare a căror valoare nu depășește 1000 de lei. Fără limită de preț pot fi acceptate doar cadourile sub formă de medalii, decorații, insigne, ordine și eșarfe.

„Bărbații adevărați nu bat femeile”

Șefa Misiunii OSCE în Moldova, ambasadoarea Jennifer Brush, a prezentat Campania anuală de 16 Zile împotriva Violentei în bază de gen, cu sloganul „Bărbații adevărați nu bat femeile”, în cadrul unei conferințe de presă, organizate la Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, în colaborare cu Ministerul Afacerilor Interne și organizații neguvernamentale.

Contribuția Misiunii pentru această campanie a început la sfîrșitul săptămîinii trecute, cu un meci de rugby pe stadionul din satul Ratuș, în apropierea Chișinăului. Evenimentul a deschis o competiție internațională cu echipe de bărbați și femei, organizat în parteneriat cu Ministerul Tineretului și Sportului și Federația de Rugby din Moldova.

„Sportul este un instrument excelent pentru promovarea toleranței zero față de violența împotriva femeilor”, a spus ambasadoarea Brush. „Inspiră creșterea numărului bărbaților și a tinerilor în Moldova ce promovează rolurile bărbătești pozitive și egalitatea între genuri”.

Campania continuă cu alte activități de sensibilizare a opiniei publice, inclusiv cu un spot video, prin care sînt prezentați campioni din Moldova la box, luptă, haltere și înot, de pe ambele maluri ale rîului Nistru, care vorbesc deschis despre combaterea violenței în bază de gen. Spotul video este difuzat pe postul național de televiziune.

Misiunea desfășoară, de asemenea, seminare și activități de instruire, par-

ticipă la o emisiune televizată, organizează în rîndul tinerilor o competiție a materialelor video și distribuie tricouri, chipiuri, panglici și materiale informative.

Acțiunea este sprijinită și de federații de sport, organizații neguvernamentale, cercuri academice și agenții ale Națiunilor Unite în Moldova.

Campania globală de 16 Zile împotriva Violentei a fost lansată în 1991 și are drept scop prevenirea și combaterea violenței în bază de gen prin sensibilizarea opiniei publice. Aceasta a început pe 25 noiembrie - Ziua Internațională pentru Eliminarea Violentei împotriva Femeilor, și se va încheia pe 10 decembrie - Ziua Internațională a Drepturilor Omului.

Discuții moldo-americane privind integritatea profesională a angajaților CNA

Procurorul General, Valeriu Zubco, a avut, recent, o întrevedere cu Christopher Pater și Glen Comesanas, reprezentanți ai Departamentului de Securitate al Statelor Unite ale Americii.

Experții în domeniul tes-

drept din SUA se află într-o vizită de documentare la Chișinău. În decursul săptămânii curente, oaspeții evaluează necesitățile în domeniul testelor de integritate a angajaților Centrului Național Anticorupție.

Ținând cont de faptul că

procurorul fiind figura procesuală care autorizează inițierea testului de integritate în privința angajaților CNA, experții s-au arătat interesați de viziunea instituției în această problemă.

Valeriu Zubco s-a referit la întregul spectru de suges-

tării integrității profesionale a angajaților organelor de Procuraturii îi revine rolul principal în acest proces, tii și probleme care necesită suport în implementarea tes-

telor de integritate. De asemenea, Procurorul General a făcut o retrospectivă asupra sistemului de activitate a organelor de drept din republică, a măsurilor întreprinse în lupta cu corupția, pentru ca pe viitor, oaspeții americani să vină cu o agendă consistentă de recomandări specifice.

Părțile au convenit că la începutul anului viitor, experții vor reveni în Repu-

blica Moldova pentru a oferi instruire și recomandări privind diminuarea riscurilor corupției, vor oferi cursuri de instruire întru combaterea fenomenului.

Confirmând sprijinul ferm al SUA pentru opțiunea reformatoare a organelor de drept din Republica Moldova, oficialii americani și-au exprimat interesul de a se angaja plener în efortul de aprofundare a parteneriatului.

La rîndul său, Procurorul General a exprimat grațitudine pentru susținere și a subliniat importanța deschiderii de a discuta din perspectivă profesională asupra detaliilor de implementare a proiectelor bilaterale, care în opinia lui Valeriu Zubco, vor aduce multe beneficii atât instituțiilor de drept, cât și cetățenilor Republicii Moldova.

Serviciul de presă al Procuraturii Generale

Lista abaterilor disciplinare comise de judecători a fost revizuită și completată

În prim-plan avem răspunderea disciplinară a judecătorilor, care este în vizorul Ministerului Justiției.

Potrivit unui comunicat, Ministerul Justiției a finalizat și expediat spre coordonare instituțiilor avizate proiectul unei noi Legi cu privire la răspunderea disciplinară a magistraților. Aceasta urmărește instituirea unui sistem eficient și transparent de sancționare a abaterilor comise de judecători în activitatea lor profesională, ca precondiție pentru aplicarea unui act calitativ și responsabil al justiției în Republica Moldova.

În acest sens, prin intermediul acestui proiect a fost revizuită și completată lista abaterilor disciplinare ale judecătorilor. De menționat că noile amendamente propuse sînt efectuate în conformitate cu prevederile Strategiei de reformă în sectorul justiției.

Nedeclararea veniturilor și a averilor, încălcarea din motive vădit imputabile a termenelor de îndeplinire a acțiunilor de procedură, a termenelor de redactare a hotărîrilor judecătorești și de transmitere a copiilor de pe acestea participanților la proces. Acestea sînt cîteva din abaterile care pot fi comise, incluse în noua listă. În același timp, vor fi culpabile intervențiile abuzive pe lîngă autorități, instituții sau funcționari pentru soluționarea unor cereri, pretinderea sau acceptarea rezolvării intereselor personale ale membrilor familiilor sau rudelor și exploatarea poziției de judecător în scopul obținerii de foloase necuvenite. Totodată, au fost clar definite abateri ca, de exemplu, desfășurarea de activități publice cu caracter politic sau manifestarea convingerilor politice întru exercitarea obligațiilor de serviciu, precum și atitudinea nedemnă față

de colegi, avocați, experți, martori sau alți participanți la proces.

De asemenea, a fost extins, de la 1 pînă la 2 ani, termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară a judecătorilor, a fost modificat modul de formare a componenței Colegiului disciplinar din subordinea Consiliului Superior al Magistraturii și detaliate reglementările procedurii disciplinare.

De menționat că autorii proiectului au optat pentru majorarea, de la 10 la 11, a numărului membrilor Colegiului disciplinar și includerea în componența acestuia a unor membri ai societății civile, în locul profesorilor titulari. Desemnarea acestora se va realiza prin intermediul unor concursuri publice, organizate de Consiliul Superior al Magistraturii (3 membri) și Ministerul Justiției (2 membri). Proiectul instituie o nouă etapă în procedura disciplinară – examinarea admisibilității sesi-

zărilor, revizuieste procedura de contestare a hotărîrilor Colegiului disciplinar. Acestea vor putea fi atacate la Consiliul Superior al Magistraturii.

Proiectul noii Legi cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor a fost elaborat de un Grup de lucru creat prin ordinul ministrului Justiției, la 13 septembrie 2012, în componența căruia au fost incluși colaboratori ai ministerului, membri ai CSM și Colegiului disciplinar, judecători, reprezentanți ai mediului academic și societății civile. La elaborarea acestui proiect s-a luat în considerație experiența în domeniu a unor state cum ar fi: Germania, România, Lituania și Polonia, precum și recomandările elaborate în acest sens de instituțiile specializate ale Consiliului Europei.

Cor. DREPTUL

Ministerul Justiției propune introducerea răspunderii penale pentru îmbogățirea ilicită și confiscarea extinsă a averilor ce nu pot fi justificate

Recent, Ministerul Justiției a finalizat și expediat spre examinare instituțiilor avizate un amplu pachet de inițiative legislative ce privesc măsuri de prevenire și combatere a corupției, precum și proiectul unei noi legi privind testarea integrității profesionale a actorilor din sistemul justiției, potrivit unui comunicat. Astfel, proiectele în cauză vin să asigure aplicarea unuia dintre principalele obiective ale Strategiei de reformă în sectorul justiției, care vizează promovarea și implementarea principiului toleranței zero față de corupție.

În particular, urmează a fi aduse modificări importante la un întreg set de acte normative, cum ar fi: Legea cu privire la statutul judecătorului, Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, Codul penal al Republicii Moldova, Legea privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf) și Legea cu privire la Procuratură.

Stabilirea obligativității testării la poligraf a candidaților la funcția de judecător și procuror, includerea în Codul penal a unei noi norme care prevede confiscarea extinsă a averilor ce nu pot fi justificate, precum și introducerea unei noi componențe de infracțiune privind „îmbogățirea ilicită”, acestea sînt doar cîteva din principalele amendamente ale inițiativei legislative. Astfel, conform noilor prevederi, procurorul ar fi obligat să probeze că o anume persoană a fost implicată, într-un interval de timp, în săvîrșirea unor infracțiuni, iar

judecătorul poate dispune confiscarea bunurilor deținute de persoana condamnată, dacă ajunge la concluzia că valoarea acestora este disproporționată în raport cu veniturile sale legale. Este de menționat că autorii proiectului au luat în considerație faptul că măsura confiscării extinse este agreată și aplicată în majoritatea țărilor Uniunii Europene, remarcînd cu titlu special experiența României unde, ca și în Republica Moldova, Constituția prezumă caracterul legal al averii dobîndite, dar care în aprilie 2012 a reușit să introducă modificări similare celor propuse în Codul penal.

De asemenea, prin amendamentele propuse urmează a fi revizuite sancțiunile din Codul penal pentru infracțiunile de corupție, prin majorarea acestora, precum și stabilită interdicția de comunicare

a judecătorului în afara procesului judiciar cu participanții la acest proces sau terțe persoane, în cazul în care este vorba de o problemă sau un probabil rezultat, aflate în examinarea acestui judecător.

Cor. DREPTUL

Femeile și bărbații polițiști, pe picior de egalitate

Nu discriminării pe bază de gen, inclusiv în rândurile celor care stau la paza ordinii publice și a drepturilor omului. Și chiar dacă sîntem departe de a afirma că femeile polițiști sînt tratate pe picior de egalitate cu bărbații din același domeniu, nu va fi greșit dacă vom spune că spre asta mergem. O dovadă în acest sens este și cea de-a 3-a Reuniune a Consiliului Rețelei Femeilor Ofițeri de Poliție în Europa de Sud-Est, organizată, recent, la Sofia, Bulgaria, la care au participat și reprezentanții MAI al Republicii Moldova.

Evenimentul a fost organizat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), proiectul SEESAC/UNDP, Asociația Șefilor de Poliție din Europa de Sud-Est (SEPCA), în colaborare cu

Ministerul de Interne al Bulgariei, întrunind angajați din cadrul ministerelor de Interne și serviciilor polițienești din Albania, Bosnia și Herțegovina, Republica

Srpska, Bulgaria, Croația, Macedonia, Muntenegru și Serbia, precum și reprezentanți din cadrul Rețelei Europene a Femeilor Polițiște.

Reuniunea a avut drept obiectiv prin-

cipal schimbul de experiență și prezentarea rezultatelor obținute pe parcursul ultimului an, în ceea ce ține de promovarea egalității gender în cadrul serviciilor polițienești din regiune, planificarea activităților și stabilirea obiectivelor de activitate în vederea consolidării capacităților de asigurare a egalității de gen pentru anul 2013, la nivel regional și național.

De asemenea, în cadrul Reuniunii anuale a Consiliului Rețelei Femeilor Ofițeri de Poliție în Europa de Sud-Est a fost ales noul Comitet Executiv, iar reprezentantul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova a fost ales în funcția de vicepreședinte al organizației pentru anul 2013.

Lilia DUMINICA

Militarii moldoveni, pregătiți să participe în orice misiune sub egida NATO

În această vară a fost certificată o companie, adică în jur de 100 de militari, care este gata să participe în orice misiune, conform standardelor, sub egida ONU și NATO. Aceasta a fost apreciată de către experții din străinătate ca fiind „gata de luptă”.

Declarația a fost făcută de către ministrul Apărării, Vitalie Marinuța, în cadrul unui interviu.

„Noi am certificat o echipă de genști, ei pot să meargă în orice misiune și să-și îndeplinească operațiunile nu mai rău ca alții. Avem ofițeri bine pregătiți, care pot să activeze nu mai rău decât soldații din state mari. Avem medici care au trecut diverse cursuri și pot să acorde

ajutorul chiar și în cele mai sărace țări. Elicopterele noastre, sub contractul Națiunilor Unite, lucrează în Afganistan și sper ca în viitorul apropiat, sub egida ONU, UE sau NATO, să putem participa cot la cot cu partenerii noștri strategici”, a subliniat Marinuța.

Potrivit ministrului, cooperarea cu NATO nu este în contradicție cu Constituția și cu statutul de neutralitate. Toate țările neutre sînt participante în operațiunile de menținere a păcii, conduse de NATO, dar au mandatul ONU. De asemenea, Marinuța a menționat că Republica Moldova nu poate să fie parte din UE fără să contribuie la soluționarea problemelor de securitate.

„Nu putem să beneficiem de granturi, proiecte economice, culturale, sociale europene, dar atunci cînd vine timpul să contribuim la soluționarea problemelor de securitate, să spunem că sîntem neutri. Trebuie să arătăm că sîntem nu doar consumatori de securitate, dar și contribuim la aceasta”, a mai adăugat ministrul Apărării.

Totodată, Marinuța a declarat că „umbrela NATO” nu va afecta relațiile noastre cu partenerii din Rusia. În acest sens, sînt pregătiți diplomații ce trebuie să prezinte clar care sînt interesele și viziunea Republicii Moldova – integrarea în UE.

Moldova a urcat șase poziții în Clasamentul Global al Competitivității

Republica Moldova ocupă locul 87 din 144 în Clasamentul Global al Competitivității 2012-2013 (Global Competitiveness Index 2012-2013), realizat de Forul Economic Mondial. Asta deși punctajul (3,9) acordat țării noastre a rămas același.

Pentru a stabili nivelul competitivității, studiul analizează 12 indici, cum ar fi: mediul instituțional și macroeconomic, infrastructura, sănătatea și educația, eficiența pieței și a forței de muncă, dimensiunea pieței, nivelul de dezvoltare a sectorului tehnologic și inovația.

Potrivit clasamentului, problemele cu care se confruntă Republica Moldova sînt: corupția (17,9), instabilitatea politică (12,6), birocrăția guvernamentală inefficientă (10,3) și accesul limitat la finanțare (9,1).

Republica Moldova stă prost la capitolele: inovații (locul 135), dimensiunea pieței (locul 121) și gradul de dezvoltare a mediului de afaceri (locul 120). Cel mai bine țara noastră stă la disponibilitatea tehnologică (locul 65), eficiența forței de muncă (locul 81), sănătate și educație primară (locul 86).

Moldova este depășită de țări precum România (78), Georgia (77), Ucraina (73), Bulgaria (62), Federația Rusă (67).

Pe primele trei locuri s-au situat Elveția, Singapore și Finlanda. La coada clasamentului se află Burundi, Sierra Leone și Haiti.

Legi nerespectate: Contraceptive oferite gratuit, dar selectiv

Legea asigurărilor medicale obligatorii, care prevede includerea contraceptivelor în Pachetul Beneficiilor de Bază, nu este implementată în Republica Moldova, constată Fondul Națiunilor Unite pentru Populație. Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM) susține că în Moldova contraceptive gratuite sînt acordate, însă doar persoanelor cu probleme medicale sau sociale.

Potrivit unui răspuns oficial al CNAM, toate persoanele asigurate cu poliță medicală, dar și cele neasigurate, au acces gratuit la serviciile de planificare a familiei. Însă numai în cazul în care persoanele fac parte din categoriile de risc pot beneficia și de contraceptive gratuite.

Din acest grup fac parte persoanele cu probleme de sănătate, care s-ar putea agrava în perioada sarcinii sau la naștere și care ar afecta viitorul copil. De asemenea, din grupul de risc fac parte și persoanele care nu au condiții de întreținere a mai multor copii. Totodată, Programul unic prevede alegerea mijloacelor de contracepție

pentru persoanele fără risc obstetrical, maladii social-condiționate, administrarea contraceptivelor, aplicarea sau înlăturarea sterilului etc.

Instituțiile medico-sanitare care acordă asistență medicală primară și specializată de ambulatoriu asigură procurarea dispozitivelor medicale și a contraceptivelor cu efect prelungit pentru persoanele din grupele de risc medical și social. Pe lângă centrele medicilor de familie, există și 30 de centre prietenoase tinerilor, care obțin finanțări de la CNAM. Acestea prestează servicii pentru toți cetățenii Republicii Moldova,

indiferent de statutul lor – de asigurat sau neasigurat.

Raportul UNFPA, „Starea Populației Lumii 2012: Planificarea familială, drepturile omului și dezvoltarea – prin alegere, nu din întâmplare”, evidențiază că în ciuda existenței Strategiei naționale de sănătate reproductivă, utilizarea avortului în Republica Moldova, ca mijloc de contracepție, este încă larg răspîndită. De asemenea, autorii raportului au depistat că și sterilizarea feminină, uneori este efectuată forțat și fără acordul informat al femeii.

Întrevedere la nivel înalt cu reprezentanții Federației Internaționale pentru Drepturile Omului

Recent, ministrul Afacerilor Interne, Dorin Recean, a avut o întrevedere cu reprezentanții Federației Internaționale pentru Drepturile Omului, în frunte cu secretarul general, Artak Kirakosyan, potrivit unui comunicat al Direcției Informare și Relații cu publicul a MAI.

Oaspeții au informat conducerea Ministerului Afacerilor Interne despre misiunea lor în Republica Moldova, care rezidă în examinarea situației privind respectarea drepturilor omului, cazurile de tortură și rele tratamente, în special în cadrul organelor de drept din țara noastră. În urma acestei analize urmează să fie elaborat un raport care va reflecta situația în domeniu.

Dorin Recean a subliniat importanța vizitelor care oferă o viziune independentă față de procesele ce se desfășoară într-un stat sau instituție și a menționat că unul din obiectivele Ministerului Afacerilor Interne urmărește scopul restabilirii încrederii populației față de poliție și informării societății despre activitățile polițienești, desfășurate cu respectarea strictă a drepturilor omului și a principiului „toleranței zero” față de tortură.

În acest sens, Ministerul Afacerilor Interne, în colaborare cu ONG-urile interesate, depune un efort sporit în consolidarea capacităților profesionale ale angajaților poliției, prin organizarea instruirilor pe diverse domenii, precum: drepturile omului, nediscriminarea, neadmiterea torturii și instruirea psihologică. De asemenea, un mare accent se pune pe consolidarea capacităților tehnice ale comisariatelor, în special a camerelor de audiere.

În cadrul întrevederii, la care a participat și conducerea Departamentului Urmărire Penală și a Direcției Investigații și Securitate Internă din cadrul MAI, au fost abordate mai multe subiecte, care vizează respectarea drepturilor omului în activitatea polițienească, soluționarea cazurilor de tortură și rele tratamente, respectarea drepturilor omului în cazul reținerii, arestării, transferului persoanelor în instituțiile penitenciare etc.

Artak Kirakosyan a menționat beneficiul desfășurării reformei, subliniind necesitatea respectării drepturilor omului în fiecare aspect al activității polițienești întru binele societății. Acesta a informat că raportul elaborat de grupul experților va conține și recomandări pentru instituțiile de aplicare a legii din Republica Moldova.

Cor. DREPTUL

Agencia pentru Protecția Consumatorilor luptă cu nereguli din centrele comerciale

Inspectorii Agenției pentru Protecția Consumatorilor au lansat o acțiune de informare a agenților economici despre modificările legislative din domeniul protecției consumatorilor. Pe parcursul săptămîinii curente, inspectorii merg în centrele comerciale, dar și în piețele municipale, și distribuie agenților economici informații despre ultimele modificări.

Campania mai are scopul de a sensibiliza consumatorii cu privire la cunoașterea drepturilor, dar și obligațiilor acestora. Conform legii, fiecare vânzător sau prestator de servicii este obligat să afișeze la vedere plăcuțe cu informații pentru consumatori, care conțin date despre autoritatea de stat cu funcție de protecție a consumatorilor. Totodată, acesta trebuie să dețină și să afișeze la loc vizibil Registrul de reclamații.

Conformarea la prevederile legale va fi verificată de agenție ulterior, în cadrul controalelor de stat.

Armata Națională – structura statală care inspiră cea mai multă încredere populației

Armata Națională continuă să fie cea mai credibilă instituție dintre toate structurile statului. Astfel, potrivit Barometruului de Opinie Publică, realizat de Centrul de Investigații Sociologice și Marketing „CBS - AXA”, 42,8% din numărul total de respondenți au încredere în armată.

O încredere relativă în Armată au exprimat 36,3% dintre moldovenii care au participat la sondaj, iar circa șase la sută au spus că au mare încredere. Dintre aceștia, majoritatea o reprezintă femeile și persoanele de ambele genuri cu vârsta cuprinsă între 18 și 29 de

În același timp, peste un sfert din respondenți au răspuns că nu prea au încredere, iar circa 20 la sută - că nu au

deloc încredere în instituția respectivă.

Pentru comparație, în mai 2011, Armata inspira încredere la jumătate din populație (50%), în noiembrie 2010 - la 49%, în luna mai a aceluiași an - 44%. Iar în noiembrie 2009, 54 la sută dintre moldoveni aveau mare sau oarecare încredere în Armată.

Rezultatele prezentat re-

cent mai relevă că Primăria a acumulat 46,7% la capitalul încredere a populației, Guvernul - 22,9%, Poliția - 24,9%, Președinția - 20,2%, iar Parlamentul - 18,7%. Cetățenii au cea mai mică încredere în justiție - 14,8%.

Totodată, din categoria instituțiilor non-statale, Biserica rămâne a fi instituția creditată cu cea mai multă încredere din partea populației. Astfel, 82,1% din cei chestionați au spus că au cea mai mare încredere în Biserică. În plus, 54,7% dintre persoanele intervievate au răspuns că au cea mai mare încredere în mass-media.

În partea de jos a clasamentului din punct de vedere al încrederii cetățenilor se află o serie de actori de pe scena social-politică din țară - ONG-urile (22,6%), unele partide politice (14%), sindicatele (19,7%).

Barometrul Opiniei Publice a fost realizat de „CBS - AXA”, la comanda Institutului de Politici Publice, în perioada 30 octombrie - 12 noiembrie. La sondaj au participat 1237 de persoane, iar marja de eroare anunțată este de aproximativ 3 procente.

Lilia DUMINICA

Lecții de informare pentru tineri: Consumul și traficul ilicit de droguri, traficul de persoane și riscurile migrației ilegale

Și dacă adolescența este considerată vârsta la care persoanele sînt destul de vulnerabile în ceea ce privește consumul și traficul ilicit de droguri, informarea tinerilor despre pericolele acestor vicii devine im-

MAD), în care se relatează despre viața unui tânăr dependent de acest flagel și calea de revenire a lui la viața normală.

Pentru consolidarea informației prezentate, la finele lecției, toți elevii au primit câte un calendar cu tematica combaterii consumului de droguri, iar pentru clase au fost înmîinate postere despre „Măsurile de prevenire a consumului de droguri”.

Ofițerii Direcției Antidrog desfășoară lecții de acest gen pe întreg teritoriul țării, începînd

precum și operațiunile efectuate în comun cu organele polițienești din străinătate.

Au fost prezentate date statistice privind tendințele fenomenului traficului de persoane, țările de destinație, tipurile de exploatare, transportare, filierele depistate și lichidate, progresele obținute la compartimentul prevenirii și combaterii acestui flagel.

La întrunire, împreună cu ofițerii Centrului pentru Combaterea Traficului de Persoane, au participat psihologi și reprezentanți ai Centrului Internațional pentru Protecția și Promovarea Drepturilor Femeii „La Strada”, care au prezentat un film documentar realizat în baza cazurilor reale și au repartizat broșuri ce conțin informații utile la acest subiect și numerele de telefon ale liniilor fierbinți la care pot apela persoanele care au nimerit în astfel de situații.

În cadrul seminarului a fost realizat și un schimb de opinii cu tinerii, fiind evidențiate riscurile la care sînt expuși cetățenii Republicii Moldova, după luarea deciziei de plecare peste hotare. De asemenea, au fost explicate modalitățile de evitare a capcanelor întinse de organizatorii migrației ilegale.

Eforturile organelor de drept ale Republicii Moldova în combaterea acestor fenomene și rezultatele obținute au fost înalt apreciate de către studenții și administrația Academiei de Studii Economice.

perios necesară. Acesta este un obiectiv al MAI. Astfel, recent, ofițerii Direcției Antidrog au desfășurat lecții de informare pentru elevii Liceelor „Bogdan Petriceicu Hașdeu” și „Elena Alistar”, din Capitală, unde au pus în discuție subiecte ce țin de prevenirea consumului și traficului ilicit de droguri în rândurile minorilor și adolescenților, potrivit unui comunicat al Direcției Informare și Relații cu Publicul a MAI.

Evenimentul a fost organizat pentru elevii claselor liceale, în scopul minimizării daunelor cauzate de droguri generației în creștere, familiarizării acestora cu consecințele ce pot surveni în rezultatul consumului de droguri și implicării în afaceri ilegale de distribuire a drogurilor.

Specialistul Direcției Antidrog a prezentat liceenilor specificul activității subdiviziunii, situația curentă în domeniul consumului de droguri pe teritoriul Republicii Moldova, prevederile legislației și clasificarea drogurilor.

Prin prisma subiectelor abordate, adolescenții au fost informați despre motivele care pot determina persoanele să recurgă la consumul de droguri, pericolul social și consecințele ce pot apărea ca rezultat al dependenței de acest viciu. Abuzul de droguri și traficul ilicit al acestora constituie o problemă care periclitează nu doar sănătatea celor dependenți de droguri, impactul social al acestui flagel fiind mult mai periculos.

Elevilor le-a fost demonstrat filmul „Biletul pentru Caraipe”, realizat în cadrul Programului de Asistență pentru prevenirea abuzului și traficului ilicit de droguri în Belarus, Ucraina și Moldova (Programul BU-

cu luna septembrie 2012. Pe parcursul lunii curente, despre consecințele consumului și traficului ilicit de droguri au fost informați elevii mai multor licee din raioanele Orhei, Soroca și Bălți.

Totodată, MAI desfășoară și o amplă campanie de sensibilizare și informare a tinerilor despre riscurile traficului de persoane și migrației ilegale.

În acest sens, angajații Centrului pentru Combaterea Traficului de Persoane al Ministerului Afacerilor Interne au organizat un seminar informativ cu genericul „Riscurile traficului de persoane și migrației ilegale”, pentru studenții Academiei de Studii Economice din Moldova.

Evenimentul a fost organizat în scopul sporirii nivelului de informare a societății civile și în special a tinerilor, despre fenomenul traficului de ființe umane și migrației ilegale, precum și riscurile acestuia.

Reprezentanții centrului au informat studenții despre activitatea subdiviziunii, activitățile organizatorico-practice întreprinse, cooperarea locală și internațională,

Precizăm că specialiștii Centrului pentru Combaterea Traficului de Persoane al Ministerului Afacerilor Interne urmează să desfășoare seminare de acest gen și în cadrul altor instituții de învățămînt din țară.

Cor. DREPTUL

Suedia, interesată de desfășurarea reformelor inițiate de Ministerul Justiției al R. Moldova

Ministerul Justiției trebuie să continue în același ritm pe calea reformelor, iar autoritățile suedeze vor oferi Republicii Moldova tot suportul necesar în acest sens. Declarația a fost făcută de ambasadorul Suediei la Chișinău, Ingrid Tersman, în cadrul întrevederii bilaterale cu ministrul Oleg Efrim.

Ministrul Justiției și ambasadorul Suediei în Republica Moldova au discutat aspecte ce țin de implementarea Strategiei de reformare a sectorului justiției, dar și alte subiecte de interes comun. Cu acest prilej, Oleg Efrim i-a mulțumit ambasadorului suedez pentru interesul constant și sprijinul substanțial pe care țara sa îl acordă Republicii Moldova pe calea reformelor din justiție, prezentîndu-i pe larg ultimele inițiative legislative ale Ministerului Justiției cu privire la măsurile de prevenire și combatere a corupției.

„Prin inovații cum ar fi introducerea răspunderii penale pentru îmbogățirea ilicită și confiscarea extinsă a averilor ce nu pot fi justificate, prin înăsprirea pedepselor pentru acte de corupție în general, Guvernul de la Chișinău prezintă dovada seriozității intențiilor sale în lupta cu acest flagel social și, totodată, racordează legislația națională la standardele europene în domeniu”, a subliniat O. Efrim.

La rîndul său, ambasadorul Suediei la Chișinău și-a exprimat interesul cu privire la modul în care autoritățile moldovenești urmează să aplice în practică normele Legii cu privire la asigurarea egalității, adoptată în primăvara acestui an și care urmează să intre în vigoare de la 1 ianuarie 2014. În acest sens, ministrul Justiției a dat asigurări că toate acțiunile planificate în legătură cu implementarea acestui act normativ se desfășoară în termenii stabiliți, precizînd că proiectul Regulamentului de funcționare a Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității a fost definitivat și urmează a fi supus unor largi dezbateri publice în perioada imediat următoare.

La finele întrevederii bilaterale, Ingrid Tersman a încurajat Ministerul Justiției de la Chișinău să continue în același ritm pe calea reformelor, asigurînd autoritățile Republicii Moldova cu tot suportul necesar din partea Suediei.

Lilia DUMINICA

● La solicitarea cititorilor

Drepturile generale ale copiilor minori prevăzute de Codul familiei

Se consideră copil persoana care nu a atins vârsta de 18 ani (majoratul). Fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-și cunoască părinții, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepția cazurilor când aceasta contravine intereselor copilului. Copilul are dreptul la educație din partea părinților, la dezvoltarea capacităților intelectuale, la libertatea gândirii și conștiinței, la apărarea demnității și onoarei. În cazurile când copilul este lipsit de grija părinților (aceștia sînt decăzuți din drepturile părintești, declarați incapabili sau dispăruți, precum și în alte cazuri), drepturile copilului la educație sînt asigurate de autoritatea tutelară.

Copilul are dreptul să comunice cu ambii părinți, cu bunicii, frații, surorile și cu celelalte rude. Desfacerea căsătoriei părinților, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului. În cazul când părinții au domiciliul separat, copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei. Copilul aflat în situații extreme (reținere, arest etc.) are dreptul să ia legătura cu părinții sau cu alte rude în modul stabilit. Dacă nu este posibil de a contacta părinții sau rudele copilului, va fi anunțată imediat autoritatea tutelară. Copilului i se ga-

rantează apărarea drepturilor și intereselor sale legitime. Apărarea drepturilor și intereselor legitime ale copilului se asigură de părinți sau persoanele care îi înlocuiesc, iar în cazurile prevăzute de lege - de procuror, autoritatea tutelară sau de alte organe abilitate. Minorul care a căpătat capacitatea deplină de exercițiu pînă la atingerea majoratului își apără drepturile și interesele legitime de sine stătător. Copilul are dreptul la protecție contra abuzurilor, inclusiv contra pedepsei corporale din partea părinților sau a persoanelor care îi înlocuiesc.

În cazul încălcării drepturilor și intereselor legitime ale copilului, inclusiv prin neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către părinți (a unuia dintre ei) a obligațiilor de întreținere, educație și instruire sau în cazul abuzului de drepturile părintești, copilul poate să se adreseze de sine stătător autorității tutelare pentru apărarea drepturilor și intereselor sale legitime, iar de la vârsta de 14 ani - instanței judecătorești. Persoanele cu funcții de răspundere și alți cetățeni care știu despre existența unui pericol pentru viața sau sănătatea copilului, despre încălcarea drepturilor și intereselor lui legitime sînt obligați să comunice acest fapt autorității tutelare,

făcînd tot posibilul pentru a proteja drepturile și interesele legitime ale copilului. Copilul are dreptul să-și exprime opinia la soluționarea în familie a problemelor care îi ating interesele și să fie audiat în cursul dezbaterilor judiciare sau administrative. De opinia copilului care a atins vârsta de 10 ani se va ține cont în mod obligatoriu dacă aceasta nu contravine intereselor lui.

Copilul are dreptul la un nume de familie și prenume. Copilul dobîndește numele de familie al părinților săi. Dacă părinții poartă nume de familie diferite, copilul va lua numele de familie al tatălui sau al mamei, în baza acordului comun al acestora. Copilul va purta un prenume simplu sau unul compus din două prenume, potrivit voinței ambilor părinți. În caz de litigiu între părinți privind numele de familie și/sau prenumele copilului, decide autoritatea tutelară. În baza cererii comune a părinților (sau a unuia dintre ei), oficiul de stare civilă poate schimba numele de familie și/sau prenumele copilului care nu a atins vârsta de 16 ani. În caz de litigiu între părinți, problema privind schimbarea numelui de familie și/sau a prenumelui copilului este soluționată de către oficiul de stare civilă, cu participarea autorității tutelare în a

cărei rază teritorială își are domiciliul minorul, ținîndu-se cont în exclusivitate de interesele copilului. Schimbarea numelui de familie al ambilor părinți atrage după sine schimbarea numelui de familie al copilului, iar în cazul schimbării numelui de familie al unuia dintre părinți, numele de familie al copilului poate fi schimbat în baza acordului comun al părinților. În lipsa unui atare acord, decide autoritatea tutelară. Schimbarea numelui de familie și/sau a prenumelui copilului care a atins vârsta de 10 ani se face, în toate cazurile, cu acordul acestuia.

Copilul este proprietar al veniturilor obținute, al bunurilor primite în dar, moștenite sau dobîndite într-un alt mod, și al tuturor bunurilor procurate din mijloacele lui. Dreptul de proprietate al copilului este realizat în modul stabilit de Codul civil. Copilul nu are drept de proprietate asupra bunurilor părinților, iar părinții - asupra bunurilor copiilor, excepție făcînd dreptul la moștenire și dreptul la întreținere. Părinții și copiii care locuiesc împreună posedă și folosesc bunurile fiecăruia dintre ei de comun acord. În cazul apariției bunurilor comune ale părinților și copiilor, drepturile de posesie, de folosință și de dispoziție a acestora sînt reglementate de legislația civilă.

◆ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări
răspunde juristul
Vitalie MODRÎNGĂ

? Cine ar putea să reprezinte interesele salariaților în afară de sindicate, adică acolo unde ele nu sînt constituite?

Valentina Bînzari,
mun. Chișinău

Conform art.20 din Codul muncii, reprezentanții ai salariaților în cadrul parteneriatului social sînt organele sindicale la nivel național, teritorial, ramural și de unitate, împuternicite în conformitate cu statutele sindicatelor și cu legislația în vigoare.

Potrivit art.21 din același cod, salariații care nu sînt membri de sindicat au dreptul să împuternicească organul sindical să le reprezinte interesele în raporturile de muncă cu angajatorul. Articolul 21 mai prevede că în unitățile în care nu sînt constituite sindicate, interesele salariaților pot fi apărate de reprezentanții aleși ai ace-

tora. Reprezentanții salariaților sînt aleși în cadrul adunării generale (conferinței) a salariaților, cu votul a cel puțin jumătate din numărul total al salariaților (delegaților) din unitate. Numărul de reprezentanți aleși ai salariaților se stabilește de adunarea generală (conferința) a salariaților, ținîndu-se cont de numărul personalului din unitate. Împuternicirile reprezentanților aleși ai salariaților, modul de exercitare a acestora, precum și durata și limitele mandatului lor, se stabilesc de adunarea generală (conferința) a salariaților într-un act normativ la nivel de unitate.

◆◆◆

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Cebanu Piotr, cu domiciliul: mun. Chișinău, str. V. Belinski nr. 61, apt. 23, pentru data de 29 ianuarie 2013, ora 12.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 615) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2E2-6155/2012, intentată de Chipenco Elmira privind înlăturarea obstacolelor în dispunerea de spațiu locativ.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Elena Cojocari

◆◆◆

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Dănilă Adrian, cu domiciliul: satul Ochiul Alb, Drochia, pentru data de 21 decembrie 2012, ora 8.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 36) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cererii reclamantului Istrate Olesia, privind încasarea pensiei alimentare.

Judecător

Aliona Miron

◆◆◆

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Lupașcu Oleg, cu domiciliul: mun. Chișinău, str. Gheorghie Madan nr. 87/5, apt. 63, pentru data de 12 februarie 2013, ora 13.00, la ședința de judecată în (mun. Chișinău, str. Kiev nr. 3, bir. 30) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Espenco Victor privind încasarea datoriei.

Judecător

Veronica Negru

◆◆◆

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului „Crijanovski Nadejda” ÎI, cu sediul: mun. Chișinău, str. Florilor nr. 28/3, pentru data de 5 martie 2013, ora 14.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 36) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cererii reclamantului SC „Oktopus-Prof” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător

Aliona Miron

◆◆◆

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Porojan Ruslan, pentru data de 6 martie 2013, ora 13.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 19) unde va avea loc examinarea cauzei la acțiunea cet. Ionițov Ana privind încasarea sumei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Cornelia Vârlan

◆◆◆

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Eleron”, pentru data de 7 decembrie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 12) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea SRL „Boiar Grup” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Viorica Mihaila

Citații în judecată

Curtea de Apel Chișinău solicită prezentarea cet. Dicu Olesia, domiciliată: mun. Chișinău, str. Aba Gohberg nr. 2, apt. 104, pentru data de 20 decembrie 2012, ora 10.00, la ședința de judecată (mun. Chișinău, bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 204, et. 2) în calitate de intimat, unde va avea loc examinarea cauzei civile nr. 2a-2968/12, în ordine de apel, la acțiunea cet. Ciofu Olga privind încasarea datoriei.

Judecător

N. Budăi

◆◆◆

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Postolachi Constantin, c/p - 2003003600688, pentru data de 19 decembrie 2012, ora 12.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 47) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea cet. Bîscu Veaceslav privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

I. Busuioic

◆◆◆

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Bodiu Vitalii Constantin, domiciliat: mun. Chișinău, str. 31 August 1989 nr. 43, pentru data de 26 decembrie 2012, ora 13.15, la ședința de judecată (mun. Chișinău, bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 207) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea lui Lupan Mihai privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

V. Orîndaș

◆◆◆

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Tipa Ghenadie, pentru data de 28 ianuarie 2013, ora 8.40, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 46) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea cet. Stratu Iana privind desfacerea căsătoriei.

Judecător

V. Efros

◆◆◆

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Cozariuc Valentina, domiciliată: mun. Chișinău, str. Drumul Crucii nr. 94, apt. 8, pentru data de 17 decembrie 2012, ora 12.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 508) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea lui Olișevschi Grigore privind încasarea sumei.

Judecător

Oleg Sternioală

◆◆◆

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea obligatorie a cet. Stigareșcu Simion, cu domiciliul: mun. Chișinău, or. Durlăști, str. Tudor Vladimirescu nr. 5, apt. 28, pentru data de 20 decembrie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (mun. Chișinău, bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 215, în incinta Judecătoriei Comerciale de Circumscripție) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea SRL „Romstal Trade” privind încasarea datoriei, sub sancțiunea aplicării efectelor corespunzătoare prevăzute de art.205, 206 din Codul de Procedură Civilă.

Judecător

Ion Gancear

◆◆◆

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Advex-Prim”, cu sediul: mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni nr. 45, of. 208, pentru data de 21 decembrie 2012, ora 9.20, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 506) în calitate de pîrît la cererea reclamantului ÎM „Glorinal-Grup” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător

Silvia Gîrbu

◆◆◆

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Dolghii Laurențiu, domiciliat: mun. Chișinău, str. L. Deleanu nr. 2, apt. 51, pentru data de 24 decembrie 2012, ora 13.30, la ședința de judecată (mun. Chișinău, bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 230, în incinta Judecătoriei Comerciale de Circumscripție) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Dolghii Evghenii privind aprecierea cotei părți.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Alexandru Rotari

◆◆◆

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Romauro”, ultimul sediu cunoscut: mun. Chișinău, str. Mesager nr. 5/2, apt. 311, pentru data de 28 ianuarie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 606) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea reclamantului ÎM „Glorinal-Grup” SRL privind încasarea datoriei.

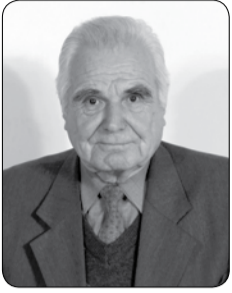
Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Ghenadie Plămădeală

Aniversări

Grigore FIODOROV,
doctor în drept, profesor universitar,
Facultatea de Drept, USM

Grigore Fiodorov a absolvit Facultatea de Drept a Universității de Stat I. Franko din Lvov (1959) și Institutul Economie și Comerț din Lvov (1957). În perioada anilor 1960-1968 a lucrat în biroul procurorului. Din 1968, a fost angajat la

Facultatea de Drept a Universității de Stat din Moldova, unde activează pînă în prezent. În cei 44 de ani de activitate didactică în cadrul Facultății de Drept a USM, dl Fiodorov a activat în calitate de: lector asistent, lector, lector superior și conferențiar universitar. Timp de 18 ani a deținut postul de șef al Catedrei Teoria și Istoria Dreptului (1974-1992). Din decembrie 2005, se află în postul de profesor interimar. Grigore Fiodorov a ținut ore la discipline importante, precum: „Teoria generală a dreptului”, „Problemele teoriei generale a dreptului”, cursul special „Tehnică legislativă”. Este autorul a peste 100 de publicații științifice, monografii, manuale, manuale de instruire, lucrări de cercetare etc.

În 2003, Grigore Fiodorov a fost distins cu Ordinul „Gloria Muncii”, pentru activitatea sa prodigioasă în care și-a demonstrat, cu multă seriozitate și responsabilitate, atât calitățile pedagogice, cât și pregătirea profesională.

Și pentru că una din aceste splendide zile de sfârșit de toamnă aparține în exclusivitate omului de știință Grigore Fiodorov, colectivul Catedrei Teoria și Istoria Dreptului îi adresează sincere felicitări, cu acest minunat prilej, urîndu-i tradiționalul, dar și semnificativul **La Mulți Ani!** Succese în toate domeniile vieții și bucurii de la cei dragi inimii.

* * *

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere: **Adriana Eșanu**, doctor în drept, conferențiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Eduard Serbenco**, doctor în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Angela Ciubotaru**, judecător, Cahul; **Angela Revenco**, judecător, CA Bălți; **Silvia Gîrbu**, judecător, Buiucani; **Ala Cobăneanu**, judecător, CSJ; **Stela Procopciuc**, judecător, CA Bălți; **Marcel Juganari**, judecător, Călărași; **Vitalie Cotorobai**, judecător, Hîncești.

Mult stimați omagiați, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Apreciem străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile, întru bunăstarea societății noastre.

Vă dorim să aveți parte, de acum încolo, doar de împliniri și realizări care să vă întregescă deplin fericirea.

La Mulți Ani!

**membrii Consiliului
de administrație
al Uniunii Juriștilor,
Echipa Dreptul
și Revista Națională de Drept**

**Echipa redacției Vă adresează un Apel
de unire și sprijin. Vă sîntem recunoscători
că sînteți abonații noștri și susțineți ziarul.
Noi avem nevoie de acest ajutor și vom
rămîne alături de Dvs.**

Combinatii de alimente pe care nu ar trebui să le faci niciodată

E important să știi cum anume se combină alimentele, astfel încît să nu îți distrugi sănătatea. Cunoaștem cu toții că alimentele pot fi împărțite în grupe, fiecare avînd un timp de digerare diferit; pornind de aici, nu e bine să le amestecăm. Cînd mînci greșit, te vei simți rău: apar balonările, gazele, durerile de stomac, greața, oboseala, constipația. Citește mai departe și vezi ce efecte nefaste asupra organismului tău îl au unele combinații de alimente pe care le facem (sau le făceam) în mod constant.

Fructe după masă. Fructele nu se mîncă în combinație cu alte alimente. Motivul este că fructele conțin anumite tipuri de zaharuri care nu au nevoie să fie digerate, deci, fructele vor rămîne foarte puțin în stomac. Consumate cu alte grupe de alimente (grăsimi, proteine, legume sau amidonoase), fructele vor rămîne în stomac mult mai mult decît e nevoie și se vor fermenta. În mod corect, fructele se mîncă singure, cu 30 de minute înainte de masă sau la 2 ore după.

Iaurt cu fructe. Cum adică, iaurtul atît de bun și gustos din reclame, de fapt nu e bun? Exact. După cum spunem și mai sus, fructele trebuie mîncate singure și în niciun caz nu intră în combinații cu alte alimente bogate în proteine animale; rezultatele acestei combinații variază de la o digestie leneșă, la schimbarea florei intestinale, producerea de toxine, congestia sinusurilor, răceală, tuse, alergii. Dacă vrei

să mînci iaurtul puțin altfel, alege un sortiment fără arome și cît mai simplu, căruia să îi îmbogățești gustul cu puțină miere, scorțișoară sau stafide.

Lapte cu banane/milkshake de banane. Pe cît de gustos, pe atît de toxic! Combinate, aceste alimente se digeră extrem de dificil și dau o stare de oboseală și greutate întregului corp. Dacă totuși vrei să bei smoothie de lapte cu banane, ai grijă ca fructul să fie extrem de bine copt (cu pete negre) și adaugă un praf de cardamom și nucușoară, pentru a ajuta digestia.

Cereale cu lapte și suc de portocale. Da, este bine să bei un suc proaspăt de dimineață, însă nu oricum. Sucul de portocale (sau orice alt fruct acid) distruge enzimele responsabile de digerarea cerealelor și „taie” laptele,

transformîndu-l în mucus. Pentru un mic dejun sănătos, bea suc de portocale cu 30 de minute înainte de a mîncă cerealele.

Paste cu brînză și sos de roșii. Roșiile sînt legume acide care nu trebuie amestecate cu alimentele bogate în carbohidrați, așa cum sînt pastele. Dacă faci asta, nu te mira dacă vei simți o oboseală suspectă imediat după masă. Consumă în schimb paste cu sos pesto și legume preparate la grătar.

Omlétă cu brînză și carne. În general, combinațiile de alimente bogate în proteine nu sînt recomandate. Un singur aliment bogat în proteine este suficient la o masă, pentru că este mai ușor de digerat. Alege oricînd să combini oul cu legume sau alte vegetale.

Caleidoscop

Cel mai lung cuvînt din lume are aproape 190 mii de litere și se citește în peste trei ore

Cel mai lung cuvînt din lume are 189 819 litere și este numele unei proteine umane care se găsește în mușchi și asigură elasticitatea pasivă a acestora. Un polonez s-a încumetat să citească denumirea științifică a proteinei date, lucru care i-a luat peste trei ore și jumătate.

Este o proteină formată din 244 de proteine mai mici, iar cercetătorii au avut ideea să o scoată în evidență, dîndu-i o denumire pe care cu siguranță nu au pronunțat-o vreodată.

Și totuși, cineva s-a înarmat cu răbdare de fier și s-a încumetat să-l citească de la cap la coadă. I-a luat mai bine de trei ore și jumătate să citească acest cuvînt care începe cu Methionylthreonylthreonyl și se termină cu Iasparylserylalanylthreonylvalylasparinylserylisoleucine. În varianta comună, proteina se numește simplu, Titin.

A donat cîte 400 de dolari pe an lăcașurilor sfinte, iar acum cere de la anchetatori dovezi că Dumnezeu există

Vrea dovezi că Dumnezeu există și cere o investigație. Este vorba despre un fotograf rus, care a trimis o solicitare în acest sens Comitetului de Anchetă de la Moscova. Potrivit presei, el susține că atunci cînd a fost botezat și a decis să devină creștin, în 1988, a plătit 10 ruble, dar promisiunile care i s-au dat nu s-au îndeplinit.

Astfel, slujitorii bisericii i-au promis că va avea parte de binecuvîntare și de ajutorul îngerului păzitor și al sfinților. Fotografii spune că, timp de 15 ani, a respectat canoanele bisericești și a donat cîte 400 de dolari pe an lăcașurilor sfinte. Doar că, în această perioadă, bărbatul nu s-ar fi simțit binecuvîntat, s-a îmbolnăvit de multe ori și a fost nefericit. Prin urmare, fotografii cere anchetatorilor să demon-

streze existența lui Dumnezeu, iar dacă acest lucru se va adevăra, atunci să investigheze dacă Biserica Ortodoxă de la Moscova este reprezentantul Lui legitim în Rusia.

Obezitatea, ilegală în Japonia

În Japonia, țara luptătorilor sumo și a obezității zeificate, o lege stabilește o limită pentru bărbați și femei. În mare, obezitatea ar fi ilegală.

Din 2008, toate firmele și instituțiile administrative sînt obligate, teoretic, să măsoare circumferința taliei salariaților între 40 și 74 de ani, la vizita medicală anuală: limita este de 85 cm la bărbați și 90 cm la femei.

Scopul este reducerea numărului tot mai mare de cazuri de diabet, boli cardiovasculare, scăderea colesterolului și a presiunii arteriale și, în final, micșorarea cheltuielilor din sistemul de sănătate.

Potrivit Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), japonezii sînt, alături de sud-coreeni, unii dintre locuitorii cei mai slabi ai planetei. Totuși, conform unui studiu, numărul persoanelor supraponderale și obeze ar fi crescut în ultimii 15 ani, îndeosebi în rîndul bărbaților tineri. În 1997, 23,3% dintre japonezii de peste 20 de ani erau supraponderali, iar în 2007 au fost înregistrate 20,4%.

Obiectivul firmelor, făcut public în 2008, este reducerea numărului de salariați supraponderali cu 10% în patru ani (2012) și cu 25% pînă în 2015, în caz contrar, acestea riscă să fie amendate.

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova

Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere” din Moldova

Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-șef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA, Lilia DUMINICA,
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.
BC Banca Socială.
BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacției. Redacția nu corespundează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie. Tiparul executat la tipografia USM. Indice – 21596 Tiraj 4600 Com. 56 sp